

5. Алексеев С.В. Спортивное право России. Правовые основы физической культуры и спорта: учебник для вузов / Сергей Викторович Алексеев. – М.: Юнити, 2005. – 670 с.
6. Сердюков А.В. Спортивное право как комплексная отрасль законодательства : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. юр. наук : спец. 12.00.01 – «Теория и история права и государства; история учений о праве и государстве / Александр Викторович Сердюков. – Москва, 2010. – 26 с.
7. ТПП РФ: дорогу спортивному арбитражу // [Электронный ресурс] : http://tpp-inform.ru/ecology_culture/410.html.
8. Погосян Е.В. Формы разрешения спортивных споров. – М.: Волтерс Клувер. – 104 с.
9. Ian Blackshow Is there such a thing as sports law / Global Sports Law And Taxation Report. – November 2010. – P. 6-9.
10. Васькевич В.П. Гражданско-правовое регулирование в области профессионального спорта : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. юр. наук : спец. 12.00.03 – «Гражданское право; предпринимательское право; семейное право; международное частное право / Владимир Петрович Васькевич. – Казань, 2006. – 20 с.
11. Шевченко О. А. Особенности правового регулирования труда профессиональных спортсменов / Ольга Александровна Шевченко // Теория и практика физической культуры. – 2005. – № 6. – С. 45.
12. Антипов А. Ф. Профессиональный спорт и закон / А. Ф. Антипов, Л. В. Уловистова // Теория и практика физической культуры. – 2001. – № 11. – С. 19.
13. Регламент всеукраїнських змагань з футболу серед команд клубів ОПФКУ «Прем'єр-Ліга» [електронний ресурс] : http://www.fpl.ua/img/docs/1112/reglament_11_12.pdf
14. Регламент ФІФА зі статусу та переходів гравців [електронний ресурс] : <http://forum.fifagame.org.ua/t139-topic>

УДК 342.951:351.713

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВОВОГО СТАТУСУ МИТНОГО БРОКЕРА В СУЧАСНОМУ МИТНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ

GENERAL DESCRIPTION OF LEGAL STATUS OF CUSTOMS BROKER IN MODERN CUSTOMS LEGISLATION

Федотова І.О.,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри правознавства
Феодосійської фінансово-економічної академії

У статті розглядаються питання загальної характеристики сучасного митного законодавства, що визначає правовий статус та діяльність митного брокера. Автор аналізує норми Митного кодексу України, визначає новачі в правовому забезпеченні діяльності митного брокера.

Ключові слова: митний брокер, митні правовідносини, правовий статус.

В статье рассматриваются вопросы общей характеристики современного таможенного законодательства, которое определяет правовой статус и деятельность таможенного брокера. Автор анализирует нормы Таможенного кодекса Украины, определяет новации в правовом обеспечении деятельности таможенного брокера.

Ключевые слова: таможенный брокер, таможенные правоотношения, правовой статус.

The article deals with the general characteristics of a modern customs law, which defines the legal status and a customs broker. The author analyzes the rules of the Customs Code, defines innovation in the legal support of a customs broker.

Key words: customs broker, customs legal, legal status.

Постановка проблеми. Вступ у чинність 1 червня 2012 року нової редакції Митного кодексу України (далі – МКУ) запровадив нові правила для діяльності митних посередників. Митний брокер, як особливий учасник митних правовідносин, який забезпечує здійснення митних формальностей, має особливий інтерес у належному правовому регулюванні відносин за його участю. Крім того, запровадження інформаційних технологій, нових стандартів митної діяльності, швидке та зручне проходження митних формальностей переважно залежить від митного брокера.

Тому визначення правового статусу митного брокера, правове забезпечення його діяльності є актуальними та потребують подальшого дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання правового забезпечення діяльності митного брокера у свій час досліджувалися в працях Є.В. Додіна, І.В. Безкоровайної, А.В. Мазура, Д.В. Приймаченка, В.В.Прокопенко та інших вчених. Проте оновлення митного законодавства, потреба в подальших дослідженнях ролі митного брокера у галузі митної справи, характеристики правовідносин за участю митного брокера вимагає проведення подальшої наукової роботи.

Метою статті є визначення правового статусу митного брокера. З цією метою необхідно вирішити наступні завдання: 1) аналіз митного законодавства з метою визна-

чення правового статусу митного брокера; 2) встановлення правового забезпечення діяльності митного брокера; 3) визначення новачі та проблемних аспектів діяльності митного брокера за новим митним законодавством.

Виклад основного матеріалу. У процесі здійснення митних процедур митний брокер є посередницькою структурою, яка допомагає суб'єкту зовнішньої діяльності пройти всі митні формальності та успішно провести митне очищення товару.

Митна брокерська діяльність – це підприємницька посередницька діяльність, метою якої є декларування товарів і транспортних засобів та забезпечення процесу проходження митних формальностей від імені та за дорученням власника товару або уповноваженої нею особи.

Митний брокер – це підприємство, що надає послуги з декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України, діє на підставі ліцензії та внесене до реєстру митних брокерів, який ведеться центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи.

Стаття 404 МКУ визначає митну брокерську діяльність як таку, що проводиться на підставі дозвільних документів центрального органу виконавчої влади, що забезпечує

реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, та підлягає контролю з боку митних органів.

Правове регулювання митної брокерської діяльності здійснюється відповідно до Глави 59 «Митна брокерська діяльність» МКУ (статті 416 – 419). Загальні положення щодо здійснення митними органами контролю за діяльністю митного брокера та дозвільно-реєстраційної діяльності визначаються Главою 58 «Загальні положення щодо здійснення митними органами контролю за окремими видами діяльності підприємств» МКУ.

Законодавець у статті 416 МКУ дає визначення митного брокера як підприємства що надає послуги з декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України. Причому під підприємством у п. 38 статті 1 МКУ визначається будь-яка юридична особа, а також громадянин-підприємець». Тобто в нормах Митного кодексу України термін «підприємство» стосується суб'єктів підприємництва – як юридичних, так і фізичних осіб [1].

Характеризуючи митного брокера як суб'єкта господарювання, слід зазначити, що він провадить підприємницьку діяльність у галузі митної справи шляхом надання робіт та послуг з метою отримання прибутку. Послуги з декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України, полягають у здійсненні дій від імені та за дорученням власника товару або уповноваженої нею особи щодо проходження митних формальностей.

Митним брокером може бути підприємство або його відокремлений підрозділ (філія, представництво).

Діяльність митного брокера здійснюється на підставі ліцензії. Відповідно до п. 35 статті 9 «Види господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню» Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» від 1 червня 2000 року № 1775-III митна брокерська діяльність підлягає ліцензуванню. Відповідно до цього Закону суб'єкт господарювання, який одержав ліцензію на провадження митної брокерської діяльності, має відповідати ліцензійним умовам.

Правове забезпечення ліцензування діяльності митного брокера становлять такі документи: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.11.2000 № 1698 «Про затвердження переліку органів ліцензування», Постанова Кабінету Міністрів України від 04.07.2001 № 756 «Про затвердження переліку документів, які додаються до заяви про видачу ліцензії для окремого виду господарської діяльності», Наказ Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва від 06.03.2001 № 47 «Про затвердження Положення про порядок надання відомостей в електронному вигляді до Єдиного ліцензійного реєстру.

Згідно зі статтею 10 Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» від 01.06.2000 № 1775-III суб'єкт господарювання, який має намір провадити певний вид господарської діяльності, що ліцензується, особисто або через уповноважений ним орган чи особу звертається до відповідного органу ліцензування із заявою встановленого зразка про видачу ліцензії.

До заяви про видачу ліцензії (копії, дубліката, переформлення) на провадження посередницької діяльності митного брокера додаються:

- засвідчені в установленому порядку копії установчих документів (для юридичної особи);
- засвідчена в установленому порядку копія договору страхування власної діяльності на суму не менш як 2000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- копія свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності або копія довідки про внесення до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України, засвідчена нотаріально або органом, який видав оригінал документа;

– довідка головного управління статистики за місцем знаходження суб'єкта господарювання, фізичної особи – підприємця;

– довідка про наявність банківських рахунків суб'єкта господарювання і відсутність заборгованості;

– копія платіжного доручення про перерахування коштів за отримання ліцензії про визнання підприємства митним брокером у розмірі, встановленому Кабінетом Міністрів України.

У статуті суб'єкта господарювання, який подає документи на отримання ліцензії митного брокера, повинен бути зазначений вид діяльності: «посередницька діяльність митного брокера», або «діяльність митного брокера», або «митно-брокерська діяльність».

Заява про видачу ліцензії та документи, що додаються до неї, приймаються за описом, копія якого видається заявнику з відміткою про дату прийняття документів органом ліцензування та підписом відповідальної особи.

Відповідно до статті 14 Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» від 1 червня 2000 року № 1775-III для кожної філії та кожного відокремленого підрозділу митного брокера, які провадитимуть посередницьку діяльність митного брокера на підставі отриманої ним ліцензії, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, видає митному брокеру (на підставі відповідної заяви ліцензіата) засвідчені копії ліцензії. Засвідчена копія ліцензії є документом, що підтверджує право філії або іншого структурного підрозділу митного брокера на провадження посередницької діяльності митного брокера на підставі отриманої ліцензії [2].

Рішення про видачу ліцензії або про відмову у видачі ліцензії надсилається (видається) заявникові в письмовій формі протягом трьох робочих днів з дати прийняття відповідного рішення.

У рішеннях про відмову видати ліцензію мають бути зазначені підстави такої відмови. За видачу ліцензії справляється плата, розмір та порядок зарахування якої до Державного бюджету України встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Розгляд питань про анулювання ліцензії на підставі акта про встановлення факту неподання в установлений строк повідомлення про зміну даних, зазначених у документах, що додавалися до заяви про видачу ліцензії, і акта про виявлення недостовірних відомостей у документах, поданих суб'єктом господарювання для одержання ліцензії, акта про встановлення факту передачі ліцензії іншій юридичній або фізичній особі для проведення господарської діяльності, акта про невиконання розпорядження про усунення порушень ліцензійних умов здійснюється з обов'язковим запрошенням ліцензіата або його представників. Підставою для анулювання ліцензії може бути також заява ліцензіата про анулювання ліцензії.

У разі скасування ліцензії встановлений збір за її видачу поверненню не підлягає. Повторна заява про видачу ліцензії може бути розглянута через один рік із дня винесення рішення про скасування ліцензії за умови усунення причин, що стали причиною скасування.

Рішення про анулювання ліцензії набирає чинності через десять днів із дня його прийняття. Це рішення може бути оскаржене в судовому порядку.

Ліцензійні умови провадження посередницької діяльності митного брокера затверджено спільним Наказом Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва і Державної митної служби України від 13.05.2009 № 89/445.

Ліцензійні умови встановлюють організаційні та кваліфікаційні вимоги до провадження посередницької діяльності митного брокера. Виконання цих ліцензійних умов є обов'язковим під час провадження суб'єктом господарювання посередницької діяльності митного брокера.

Митний брокер має у своєму штаті агентів з митного оформлення. Відповідно до статті 418 Митного кодексу України агент з митного оформлення – це фізична особа – резидент, що перебуває в трудових відносинах з митним брокером і безпосередньо виконує в інтересах особи, яку представляє митний брокер, дії, пов'язані з пред'явленням митному органу товарів, транспортних засобів комерційного призначення, а також документів, потрібних для їх митного контролю та митного оформлення.

Основною функцією митного брокера під час митних формальностей залишається декларування товарів і транспортних засобів комерційного призначення з метою проведення процедури митного оформлення.

Митне оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення виконують митні органи на підставі митної декларації, до якої декларант залежно від митних формальностей, установлених МКУ для митних режимів, та заявленої мети переміщення вносить відомості.

Митний брокер має право від свого імені, за рахунок і за дорученням власника (володільця) вантажу самостійно заповнювати вантажну митну декларацію (уніфікований адміністративний документ) для проведення митного оформлення товарів, транспортних засобів та інших предметів. Крім вантажної митної декларації, до митного органу митний брокер подає повний пакет документів, потрібних для митного оформлення товарів.

Права та обов'язки митного брокера як декларанта визначено в статті 266 Митного кодексу України. Декларант зобов'язаний:

1) здійснити декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення відповідно до порядку, встановленого Митним кодексом України;

2) на вимогу митного органу пред'явити товари, транспортні засоби комерційного призначення для митного контролю і митного оформлення;

3) надати митному органу передбачені законодавством документи і відомості, необхідні для виконання митних формальностей;

4) у випадках, визначених Митним кодексом України та Податковим кодексом України, сплатити митні платежі або забезпечити їх сплату відповідно до розділу X Митного кодексу України;

5) у випадках, визначених Митним кодексом України та іншими законами України, сплатити інші платежі, контроль за справлянням яких покладено на митні органи.

Перед подачею митної декларації декларант має право з дозволу митного органу здійснювати фізичний огляд товарів з метою перевірки їх відповідності опису (відомостям), зазначеному в товаросупровідних документах, брати проби та зразки товарів.

У випадках та в порядку, визначених Митним кодексом України, декларант має право вимагати від митного органу випуску товарів за умови забезпечення сплати митних платежів відповідно до розділу X Митного кодексу України [1].

Крім того, права та обов'язки митного брокера визначено в Ліцензійних умовах провадження посередницької діяльності митного брокера.

Під час здійснення декларування товарів і транспортних засобів митним органам митний брокер та агент з митного оформлення мають ті самі права щодо пред'явлення цих товарів і транспортних засобів митним органам, що й особа, яка вповноважує їх представляти свої інтереси у взаємовідносинах з митними органами.

Митний брокер та агент з митного оформлення мають право вимагати від особи, яку представляє митний брокер, надання документів, відомостей, а також іншої інформації щодо особи та/або товарів і транспортних засобів, які ним декларуються, лише в межах, необхідних для здійснення декларування товарів згідно з вимогами Митного кодексу України.

Митний брокер зобов'язаний мати договір страхування власної діяльності на суму не менш як 2000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян відповідно до п. 34 Переліку документів, які додаються до заяви про видачу ліцензії для окремого виду господарської діяльності, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 04.07.2001 № 756.

Митний брокер зобов'язаний забезпечити виконання агентом з митного оформлення таких вимог:

– на вимогу митного органу пред'явити товари, транспортні засоби і всі необхідні документи для митного контролю і митного оформлення та бути присутнім під час їх проведення;

– інформувати в письмовій формі особу, яка передала йому товари і транспортні засоби для пред'явлення митному органу, про виявлені пошкодження тари й упаковки, а також про невідповідність цих товарів, транспортних засобів відомостям про них, зазначеним у комерційних, транспортних та інших супровідних документах.

Митний брокер та агент з митного оформлення виконують повноваження в обсязі, встановленому за дорученням особи, яку вони представляють, здійснювати будь-які операції, пов'язані з пред'явленням митному органу товарів, транспортних засобів та документів на них до митного оформлення.

Для декларування товарів і транспортних засобів митний брокер повинен:

– укласти письмовий договір доручення про надання послуг з декларування товарів і транспортних засобів з особою, інтереси якої він представляє у взаємовідносинах з митним органом;

– мати у своєму штаті агента з митного оформлення або укласти з таким представником відповідний трудовий договір.

Фізична особа – підприсмець може бути одночасно митним брокером та агентом з митного оформлення та здійснювати декларування товарів і транспортних засобів за умови укладення письмового договору доручення про надання послуг з декларування товарів і транспортних засобів з особою, інтереси якої вона представляє у взаємовідносинах з митним органом.

Під час декларування товарів і транспортних засобів митним органам митний брокер та його представник повинні дотримуватись вимог Кіотської конвенції, Митного кодексу України, законів, інших нормативно-правових актів з питань митної справи.

Митного брокера не допускає орган ліцензування до участі в митних процедурах у разі набрання законної сили вирок суду щодо притягнення посадових осіб митного брокера та/або агентів з митного оформлення до кримінальної відповідальності та застосування до них покарання у вигляді позбавлення права провадити певну діяльність.

Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади в галузі митної справи веде Реєстр митних брокерів.

Інформацію, що отримав митний брокер та його працівники від особи, яку вони представляють у процесі проходження митних процедур, може використовуватися виключно для цілей цих процедур. За розголошення інформації, що становить комерційну таємницю або є конфіденційною, митний брокер несе відповідальність відповідно до законодавства України.

Особливо необхідно відмітити про новації нової редакції Митного кодексу України. Так, ч. 2. статті 416 встановлює, що митний брокер має право здійснювати свої функції з декларування товарів і транспортних засобів у будь-якому митному органі України. Ця норма визначає гарантію для митного брокера здійснювати митну брокерську діяльність на всій території України незалежно від місця державної реєстрації. Митний брокер подає до митного органу, в зоні якого він провадить діяльність, копії документів, що підтверджують право зайняття такою

діяльністю. Безумовно, закріплення цієї норми сприяє реалізації права на підприємницьку діяльність і вільне її здійснення на всій території України.

За вчинення правопорушень, пов'язаних з провадженням митної брокерської діяльності, митний брокер несе відповідальність, встановлену МКУ та іншими законами України.

Ч. 3 статті 416 Митного кодексу України визначає, що митний брокер несе відповідальність за вчинення правопорушень, пов'язаних із провадженням митної брокерської діяльності. Правопорушення, пов'язані з провадженням митної брокерської діяльності, тягнуть за собою кримінальну та адміністративну відповідальність. Митний брокер за умови вчинення порушення митних правил, передбачених Главою 68 Митного кодексу України, притягається до адміністративної відповідальності згідно з Митним кодексом України.

Відповідно до статті 417 МКУ «Правове регулювання взаємовідносин митного брокера з особою, інтереси якої він представляє» взаємовідносини митного брокера з особою, яку він представляє, визначаються відповідним договором.

На практиці між митним брокером та суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності (громадянином) договірні відносини виникають на підставі договору доручення (глава 68 Цивільного кодексу України).

За договором доручення одна сторона (повірений) зобов'язується вчинити від імені та за рахунок другої сторони (довірителя) певні юридичні дії. Правочин, вчинений повіреним, створює, змінює, припиняє цивільні права та обов'язки довірителя. Договором доручення може бути встановлено виключне право повіреного на вчинення від імені та за рахунок довірителя всіх або частини юридичних дій, передбачених договором.

У договорі може бути встановлено строк дії такого

доручення та (або) територія, в межах якої є чинним виключне право повіреного (стаття 1000 Цивільного кодексу України).

Договір доручення є різновидом договору про надання послуг. Сторонами в договорі доручення виступають довіритель та повірений. Митний брокер може укласти договір доручення з будь-яким власником (володільцем) вантажу, який до нього звернеться, за винятком випадків, коли є достатні підстави вважати, що дія чи бездіяльність такого власника (володільця) є протиправною і тягне за собою кримінальну відповідальність або відповідальність, передбачену Митним кодексом України.

У договорі доручення визначаються права та обов'язки сторін. Митний брокер виконує обов'язки та несе відповідальність згідно з укладеним договором.

Митний брокер повинен зберігати всю документацію, пов'язану зі своєю діяльністю, протягом терміну, встановленого законодавством України. Спори між митним брокером та власником (володільцем) вантажу вирішуються відповідно до чинного законодавства України.

Висновки. Наявність професійно-орієнтованих ліцензованих організацій – митних брокерів – необхідна умова впровадження в практику митної діяльності прогресивних форм здійснення митного оформлення та контролю, підвищення гарантій надходження податків та зборів до доходної частини державного бюджету, створення підґрунтя для співпраці бізнесу та митних органів. Закріплення правового статусу митного брокера у нормах митного права має важливе значення для реалізації прав митного брокера як суб'єкта господарювання, з одного боку, та важного виконання своєї основної функції – декларування, з іншого. Це сприятиме швидкому проходженню митних формальностей, створить умови для розвитку ЗЕД та забезпечить правопорядок у митній царині.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Голос України від 21.04.2012 року № 73 – 74.
2. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 1 червня 2000 року №1775-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000 – № 36. – Ст.299.
3. Ліцензійні умови провадження посередницької діяльності митного брокера затверджено спільним Наказом Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва і Державної митної служби України № 89/445 від 13.05.2009 року.

УДК 342.951:351.713

GENERAL DESCRIPTION OF LEGAL STATUS OF CUSTOMS BROKER IN MODERN CUSTOMS LEGISLATION

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВОВОГО СТАТУСУ МИТНОГО БРОКЕРА В СУЧАСНОМУ МИТНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ

Fedotova I.A.,

*Candidate of Law, Associate Professor,
Associate Professor of Law
Feodosia financial and economic Academy*

The article deals with the general characteristics of a modern customs law, which defines the legal status and a customs broker. The author analyzes the rules of the Customs Code, defines innovation in the legal support of a customs broker.

Key words: customs broker, customs legal, legal status.

У статті розглядаються питання загальної характеристики сучасного митного законодавства, що визначає правовий статус та діяльність митного брокера. Автор аналізує норми Митного кодексу України, визначає новачі в правовому забезпеченні діяльності митного брокера.

Ключові слова: митний брокер, митні правовідносини, правовий статус.

В статье рассматриваются вопросы общей характеристики современного таможенного законодательства, которое определяет правовой статус и деятельность таможенного брокера. Автор анализирует нормы Таможенного кодекса Украины, определяет новации в правовом обеспечении деятельности таможенного брокера.

Ключевые слова: таможенный брокер, таможенные правоотношения, правовой статус.